

Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

Praha 30. října 2020
Č. j. MV-158983-5/PO-OVL-2020
Počet listů: 8

Vážený pane poslanče,

reaguji na Vaši písemnou interpelaci ve věci: „Návrhu novely zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění zákona č. 183/2017 Sb., (ST 794)“ (ev. č. 1407) a na jednotlivé otázky sděluji následující:

1. Jak bude vypočítávat HZS konkrétní částky (např. u zásahu u dopravní nehody či hořícího auta), které bude požadovat po pojišťovnách? Kolik v této souvislosti stojí hodina zásahu HZS a proč? Neobáváte se, že by případné zvýšení plnění pojišťoven mohlo vést k zvýšení ceny pro pojistitele?

Výše úhrady za náklady vzniklé jednotkám požární ochrany při jednotlivých zásazích je a nadále bude stanovena paušálně za každou započatou hodinu zásahu prováděcím nařízením vlády na základě zmocnění daného § 44 odst. 8 zákona č. 320/2015, o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění podle sněmovního tisku č. 794. Tento postup je ostatně aplikován již od roku 2013, kdy byly paušální náhrady do právního řádu zakotveny. Podle stávající právní úpravy [srov. § 51 odst. 6 zákona č. 320/2015, o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona

č. 183/2017 Sb.] jsou jednotkám požární ochrany kompenzovány náklady zásahu v paušální výši 5 600 Kč za hodinu zásahu. Tato paušální výše úhrady nákladů vychází zejména ze statistik zásahové činnosti jednotek požární ochrany, které zohledňují reálné náklady na provoz techniky požární ochrany a související náklady. Obava ze zvýšení paušální úhrady nákladů zásahu není v této souvislosti vůbec na místě, výše paušální náhrady je od účinnosti právní úpravy neměnná. Pro doplnění uvádím, že návrh zákona byl v této souvislosti konzultován mj. i s Českou kanceláří pojistitelů.

2. Váš návrh zjednodušeně počítá s tím, že „HZS má vždy pravdu“, co se týká informací v tiskopise pro pojišťovnu. Co když ji velitel zásahu mít nebude? Jakým způsobem je zajištěn případný přezkum rozhodnutí?

Konstrukce vyvratitelné právní domněnky v navrhovaném § 44 odst. 9 dotčeného zákona je jedním ze základních principů nové úpravy, která má za cíl mimo jiné zjednodušit a urychlit procesní stránku věci při generování co nejmenších nákladů všech dotčených stran na administrativu s tím spojenou. Konstrukce vyvratitelné právní domněnky byla zvolena i s ohledem na stávající dobrou praxi zúčastněných stran, v rámci které se vytvořilo korektní, vzájemně uznávané rozhraní pro posuzování nároků a určování jejich relevantnosti. Celý proces je pak založen na vnitřní samoregulaci při vytvoření řetězu víceúrovňových kontrolních mechanismů, což v principu i do budoucna garantuje nárokování si pouze úhrad v rozsahu stanoveném právní regulací. Uvedené je pak podpořeno i pravidelnými vzdělávacími akcemi organizovanými Hasičským záchranným sborem České republiky. Princip vyvratitelné právní domněnky přitom nijak nezabraňuje zúčastněným stranám standardní právní cestou (jak je tomu i u jiných obdobných institutů) upozornit na případné ojedinělé výkyvy zavedené dobré praxe, případně iniciovat změny v pojetí vykazování nároků ve spolupráci s pojišťovnami. Jedná se o odstranění problematických okruhů, kdy i v současné době, kdy není stanovena tato vyvratitelná domněnka, je řada případů řešena mezi Hasičským záchranným sborem České republiky a jednotlivými pojišťovnami standardní, individuální cestou (pouze dochází k obracení důkazního břemene). V neposlední řadě je nutné uvést, že tento princip, tedy konstrukce vyvratitelné právní domněnky, byl projednán s Českou asociací pojišťoven ve spolupráci s Ministerstvem financí.

3. Jaký je Váš názor na pozměňovací návrh, který upravuje možné zveřejňování záznamu zásahu HZS? Znamenalo by to, že takové informace a záznamy může HZS zveřejnit ve „veřejném zájmu“ nebo v nějakém „důležitém zájmu“? Jak si to mám představit? Nebude nejednoznačnost pojmů způsobovat v praxi problém?

Podle pozměňovacího návrhu přijatého usnesením výboru pro bezpečnost č. 185 ze dne 24. září 2020 je Hasičský záchranný sbor České republiky oprávněn zveřejnit záznam pořízený podle § 30 odst. 1 zákona o hasičském záchranném sboru ve veřejném zájmu, nikoliv v jakémkoliv jiném, „důležitém zájmu“. V „důležitém zájmu“ se naopak toto oprávnění podle pozměňovacího návrhu Hasičskému záchrannému sboru České republiky upírá, přičemž samotné neurčité pojmy „důležitý zájem“ a „veřejný zájem“ jsou standardně užívány nejen v právním řádu České republiky (např. v oblasti osobnostních práv člověka je pojem „důležitý zájem“ užit v § 78 občanského zákoníku). Oba tyto pojmy je nutné v souladu s judikaturou Ústavního soudu vykládat vždy v kontextu konkrétní věci, při kterém tyto pojmy nabývají svůj obsah, přičemž definice neurčitých pojmů v určitém kontextu obsahuje jak judikatura obecných soudů, tak Evropského soudu pro lidská práva. K tomuto pozměňovacímu návrhu si dovoluji obecně konstatovat, že vítám jakýkoliv návrh, který má vést k zefektivnění systému státní správy, v duchu zásady, že stát má sloužit občanům České republiky. A tento pozměňovací návrh svým účelem podle mého názoru tuto zásadu naplňuje.

4. Jak v současnosti vypadá proces zveřejňování informací HZS ze zásahu, a to včetně nahrávek a jiných záznamů? Jak je tomu v případě, kdy na místě zasahují a pořizují záznam jednotky sboru dobrovolných hasičů? Jaký druh záznamu můžou pořizovat příslušníci HZS ČR a členi JSDH a jaké mohou následně zveřejňovat?

Proces zveřejňování informací je v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky interně nastaven tak, že obecně je k poskytování informací oprávněn příslušný tiskový mluvčí dotčené organizační části Hasičského záchranného sboru České republiky, po předchozím odsouhlasení příslušného služebního funkcionáře dané organizační části. V případech hodných zvláštního

zřetele je rozsah a způsob poskytovaných informací projednán předem s ředitelem dotčeného hasičského záchranného sboru kraje, resp. velitelem Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky. Samotné zveřejňování informací je pak prováděno v mezích a rámci platných a účinných právních předpisů, zejména při zohlednění úpravy v oblasti tzv. osobnostních práv člověka ve smyslu občanského zákoníku a právní regulace oblasti ochrany osobních údajů. Ve zvláštních případech, např. pokud existuje podezření na spáchání trestného činu, se postupuje podle příslušné právní úpravy, v daném příkladu v dohodě s orgány činnými v trestním řízení. Veškeré obrazové nebo zvukové záznamy jsou v tomto případě striktně v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky pořizovány a používány toliko pro služební potřeby při aplikaci institutu mlčenlivosti a nejsou zveřejňovány. K tomuto jsou v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky na centrální úrovni vydány např. Konspekt odborné přípravy jednotek PO č. 1-2-08 nebo Metodický list č. 11 Bojového řádu jednotek požární ochrany.

S ohledem na skutečnost, že oblast zveřejňování informací je upravena zejména v právním řádu České republiky, poskytování informací jednotkami požární ochrany, jejichž zřizovateli jsou obce, se v praxi realizuje obdobným způsobem bez speciální úpravy. Za pořizování záznamů členy jednotek požární ochrany obcí nese odpovědnost jejich zřizovatel či přímo samotný člen, jelikož v případě pořizování záznamů není žádná speciální úprava. V dané oblasti v činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nejsou doposud indikovány žádné konkrétní problémy.

5. Kdo rozhoduje o formě a obsahu zveřejnění zprávy a fotografií z místa zásahu? Pan generál Ryba na jednání výboru mj. uvedl, že o zveřejnění rozhoduje tisková mluvčí a následně se opravil, že ta to dělá až na příkaz krajského ředitele. Můžete mi tento postup potvrdit?

Jak již bylo uvedeno výše, o formě a obsahu zveřejnění informace, včetně případného zvukového nebo obrazového záznamu z místa zásahu obecně, v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky rozhoduje (po odsouhlasení příslušného služebního funkcionáře organizační části Hasičského záchranného sboru České republiky) tiskový mluvčí dotčené organizační části. Informace jsou

poskytovány tak, aby nedocházelo k porušování práv při dodržování obecně stanovených postupů (rozostření obličeje osob, registrační značky vozidla, využití prostorové kompozice za účelem zamezení obrazového zachycení znaků identifikujících konkrétní místo atd.).

6. *Jak je to s dodržováním pravidel nařízení GDPR? Existuje pro zveřejňování informací ze zásahu nějaká metodika? Pokud ano, prosím o její zaslání.*

Právní předpisy v oblasti ochrany osobních údajů jsou obecně závazné a jsou tedy v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky důsledně dodržovány. Příslušná interní pravidla jsou s ohledem na postavení jednotlivých organizačních částí Hasičského záchranného sboru České republiky jako samostatných organizačních složek státu ve smyslu zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a aplikaci ochrany osobních údajů nejen v případech poskytování informací o zásazích, přijímána na úrovni jednotlivých hasičských záchranných sborů krajů resp. Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky. V rámci Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky se pak připravuje příslušný obecný metodický pokyn. Též lze odkázat na zveřejnění obecných postupů na internetových stránkách Hasičského záchranného sboru České republiky (<https://www.hzscr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-gdpr-nakladani-s-osobnimi-udaji-z-pohledu-hasickeho-zachranneho-sboru-ceske-republiky.aspx>). V neposlední řadě je nutné uvést, že Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky provedlo analýzu nakládání s osobními údaji v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky. Tato analýza je neustále doplňována o nové skutečnosti, zejména prostřednictvím pověřenkyně na GDPR (a kontaktních osob v rámci každé součásti Hasičského záchranného sboru České republiky) po posouzení těchto skutečností mj. v rámci testu proporcionality. Interní akty řízení přijaté v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky, jako veřejného sboru, se v zásadě nezveřejňují.

7. *Jakým způsobem probíhá vnitřní kontrola HZS, a to zejména při kontrole zásahu HZS?*

Vnitřní kontrola Hasičského záchranného sboru České republiky je zajišťována na základě ročních plánů hlavních kontrolních úkolů a rovněž prostřednictvím operativních mimořádných kontrol na základě ad hoc rozhodnutí generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky, ředitelů hasičských záchranných sborů krajů, velitele Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky atd. Kontrolní činnost zahrnuje zejména finanční kontroly jako součást systému finančního řízení, kontroly výkonu státní správy a vnitřní kontroly prováděné v rámci jednotlivých organizačních částí Hasičského záchranného sboru České republiky, ve smyslu právních předpisů a interních aktů řízení. Kontrolu v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky vykonávají ve smyslu právních předpisů a interních aktů řízení, včetně činností začleněných do organizačních řádů jakožto interních aktů řízení, předně specializované kontrolní útvary a v rámci působnosti a metodického řízení ze strany specializovaných kontrolních útvarů i příslušné odborné útvary Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, hasičských záchranných sborů krajů, Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky atd., a to s ohledem na jejich funkční příslušnost ve vazbě na věcné zaměření konkrétních kontrol. Předmětem kontroly, případně interního auditu, může být i zásah Hasičského záchranného sboru České republiky, přičemž pravidla pro výkon vnitřní kontroly a interního auditu jsou nastavena interními akty řízení a pravidla pro provedení kontroly výkonu státní správy jsou upravena primárně kontrolním řádem. Za provedení a průběh zásahu na místě odpovídá velitel zásahu. Na místě zásahu může být přítomen také tzv. řídicí důstojník. Průběh zásahu na místě je monitorován, zaznamenáván a vyhodnocován z úrovně operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému zejména osobou operačního důstojníka, případně při zřízení štábu velitele zásahu také jeho členy a náčelníkem. Dále probíhá i následná kontrola, zejména ze strany velitele stanice, ve spolupráci s operačním a informačním střediskem integrovaného záchranného systému, na základě vnitřního nebo vnějšího podnětu s podezřením na pochybení při zásahové činnosti. K posouzení průběhu zásahu je k dispozici rozsáhlá dokumentace zahrnující zejména celkovou zprávu o zásahu, dílčí zprávy o zásahu popisující činnost jednotlivých jednotek požární ochrany a časový snímek události generovaný na úrovni příslušného operačního a informačního střediska

integrovaného záchranného systému. Dále je k dispozici svědectví osob, které byly na místě zásahu, protokoly Policie České republiky, zprávy orgánů životního prostředí apod. Uvedenou dokumentaci posuzuje v rámci vnitřního kontrolního mechanismu odpovědný příslušník hasičského záchranného sboru kraje, případně příslušník odboru integrovaného záchranného systému a výkonu služby Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci činnosti nadřízeného správního orgánu. V neposlední řadě je nutné uvést, že v rámci velkých zásahů, dále např. při úmrtí příslušníka, velké materiální škodě, vícečetném úmrtí u požárů apod. (v poslední době např. požár v Kopřivnici, mimořádná událost v Hamru na Jezeře, jakož i zmiňovaný požár v Bohumíně), generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky nařizuje speciální mimořádnou kontrolu, která se provádí též podle kontrolního řádu.

8. Kdy budeme znát výsledek kontrolní komise GŘ HZS, která má zhodnotit vedení zásahu při tragickém požáru v Bohumíně?

Kontrola zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky provedeného dne 8. srpna 2020 na území města Bohumína probíhá v režimu kontrolního řádu. S ohledem na skutečnost, že kontrola nebyla doposud pravomocně ukončena, nejsem, a to i s ohledem na povinnost mlčenlivosti kontrolujícího orgánu, oprávněn Vám sdělovat bližší podrobnosti nebo predikovat postup účastníků řízení.

9. Co Vás vede k předkládání návrhů zákonů poslaneckou iniciativou, namísto standardního procesu? V současnosti existuje celá řada již předložené, nebo připravované legislativy z oblasti krizového řízení a bezpečnosti. Z jakého důvodu dochází k štěpení příbuzné legislativy? Proč nepředkládáte návrhy více systematicky?

Ve smyslu čl. 41 odst. 2 Ústavy České republiky je uplatnění práva poslance na zákonodárnou iniciativu standardním krokem. Skutečnost, že jsem současně ministrem vnitra, ale i poslancem Parlamentu České republiky, toto právo nijak nesuspenduje a jedná se o součást výkonu poslaneckého mandátu. Není mi navíc známo, že by tím jakkoliv docházelo k štěpení příbuzné legislativy, neboť veškeré

podané nebo připravované legislativní návrhy v oblasti krizového řízení a bezpečnosti jsou vzájemně kompatibilní. Podle mého názoru jsou návrhy předkládány systematicky, a to v zájmu řešení aktuálního problému a při využití mého ústavního práva. Za nesystematické bych naopak považoval odkládání předložení návrhů zákonů, zejména právě v oblasti krizové legislativy a bezpečnosti, u kterých se domnívám, že je nezbytné je předložit neprodleně s ohledem na zájem občanů České republiky, jak jsem se zavázal složením slibu poslance Parlamentu České republiky.

S pozdravem

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized first name and a more complex surname.

Vážený pan
PhDr. Pavel Žáček, Ph.D.
poslanec Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
Praha